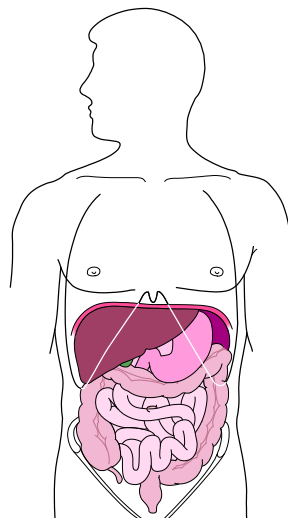

פגיעות בטן

Abdominal Trauma

- הבטן מכילה מספר רב של איברים פנימיים וכלי דם גדולים
- פגיעות בטן מהוות אתגר למטפל בשל קושי באבחון
- חשוב להכיר את גבולות הבטן ומיקום האיברים על מנת לבסס את החשד ולהכיר את הסכנות
- על מנת לטפל ולהציל את חייו של הנפגע נדרש להבין את מנגנוני הפגיעה, לקבל כלים לזיהוי מהיר ולדעת כיצד להעניק טיפול מתאים

- טראומה קהה או חודרת
- שברים באגן או בצלעות תחתונות
- פגיעות הדף/ תאוצה/ האטה

- לרוב כתוצאה מהתנגשות/מחיצה אברי הבטן יכולים להימחץ בין עצמים נוקשים והדבר יכול לגרום לקרע של איברים ו/או כלי דם
- נגרמת מהתנגשות כלי רכב, תאונות אופנוע, פציעות הולכי רגל, נפילות, אלימות ופיצוץ
- הגורם השכיח ביותר לחבלות בטן הינו תאונות דרכים בין שני כלי רכב או תאונות דרכים בין כלי רכב להולך רגל
- ההתרשמות מהקנימטיקה תסייע לאבחנה (לדוגמה: חבלה מגלגל ההגה, חבלה מחגורת הבטיחות, התנגשות חזיתית)

סוגי פגיעות בטן

פגיעה
באיברים
מחוץ לקרום
הצפק

פגיעה
באיבר
חלול

פגיעה
באיבר
מוצק

פגיעה
בכלי דם

פגיעה
באיברי
האגן

פגיעה באיברים מוצקים:

- איברים מוצקים מלאים בדם
- פגיעה בהם עלולה לגרום לדימום מאסיבי שיוביל להלם תת-נפחי
- האיברים הפגיעים ביותר הינם הכבד והטחול

פגיעה באיברים חלולים:

- בעיקר איברי מערכת העיכול
- פגיעה בהם תגרום ליציאת תוכן עתיר בחיידקים ובמזהמים לחלל הבטן שיוביל לזיהום חמור
- האיברים הפגיעים ביותר הינם המעיין

פגיעה באיברים מחוץ לקרום הצפק:

- עלולה להיגרם כתוצאה מטרומה לבטן הקדמית, בטן אחורית ולעמוד השדרה החזי (בית החזה)
- עלולה לגרום לדימום מאסיבי מסכן חיים
- לרוב נגרמת כתוצאה משבר באגן הירכיים או כתוצאה מפגיעה בעמוד השדרה התחתון

פגיעה באברי האגן:

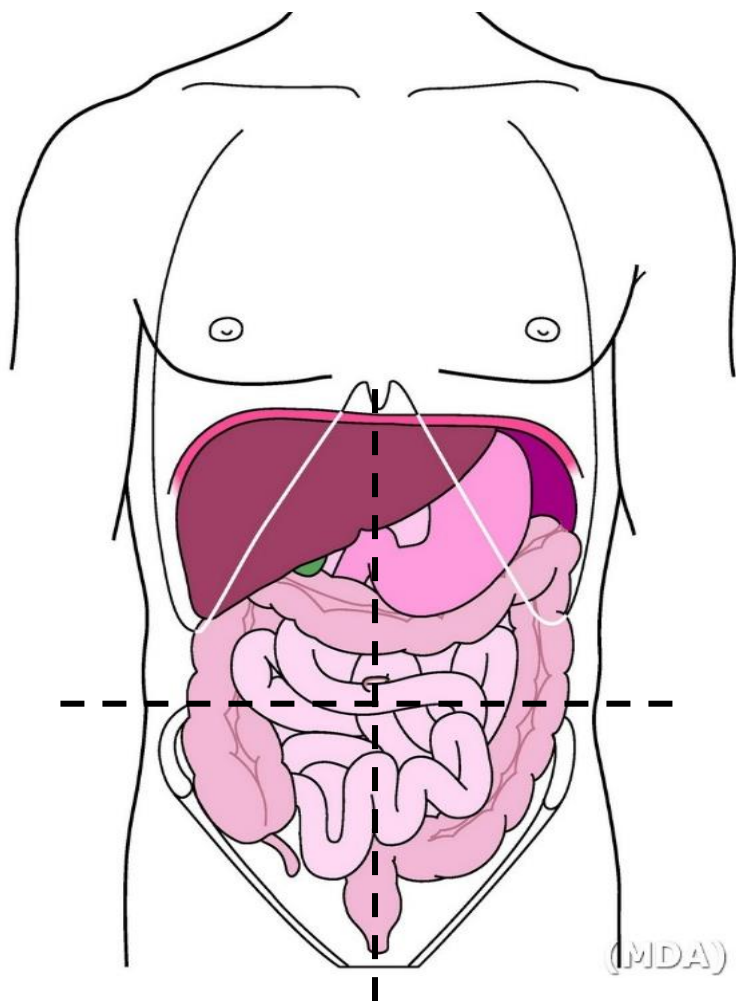
- עלולה להיגרם כתוצאה משברים באגן שיובילו לדימום מאסיבי מסכן חיים
- לרוב נגרמת כתוצאה מתאונות דרכים

פגיעה בכלי דם בחלל הבטן:

- עלולות לסכן חיים בגלל הפוטנציאל לדימום מאסיבי
- לרוב נגרמת כתוצאה מטראומה חודרת

חלוקת הבטן לרבעים

RUQ

רביע ימני עליון
(Right Upper Quadrant)

LUQ

רביע שמאלי עליון
(Left Upper Quadrant)

RLQ

רביע ימני תחתון
(Right Lower Quadrant)

LLQ

רביע שמאלי תחתון
(Left Lower Quadrant)

זה עניין של חיים

סימנים וסימפטומים

- כאבים בבטן ורגישות מקומית
- סימני חבלה ושפשוף
- סימני הלם ללא גורם ידוע
- המטופל מצוי בתנוחה עוברית
- בטן קשה ורגישה למגע (סימני גירוי צפקי)
- נפיחות
- שתן דמי, הקאות, דימום רקטלי
- קוצר/ קושי בנשימה

**בכל פצוע המציג סימני הלם ללא חבלות
נראות לעין יש לחשוד בפגיעת בטן!**

- איבוד נפח דם (היפוולמיה)
- זיהום (ספסיס) בחלל הבטן
- דלקת של קרום הצפק (פריטוניטיס)
- יתכנו פגיעות נלוות בעמוד השדרה ופגיעת חזה
- פגיעה בתפקוד איברים (כליות, כבד, טחול)

דגשים לבדיקה פיזיקלית של הבטן

1. בצע את הבדיקה על מצע קשיח
2. הרם את החולצה (הקפד על צנעת הפרט)
3. בקש מהנפגע לשים את ידיו לצידי הגוף
4. בקש מהנפגע לכופף את הברכיים מעט לכיוון הבטן
5. משש את הבטן עפ"י אזורים וחפש אחר רגישות וסימנים מחשידים

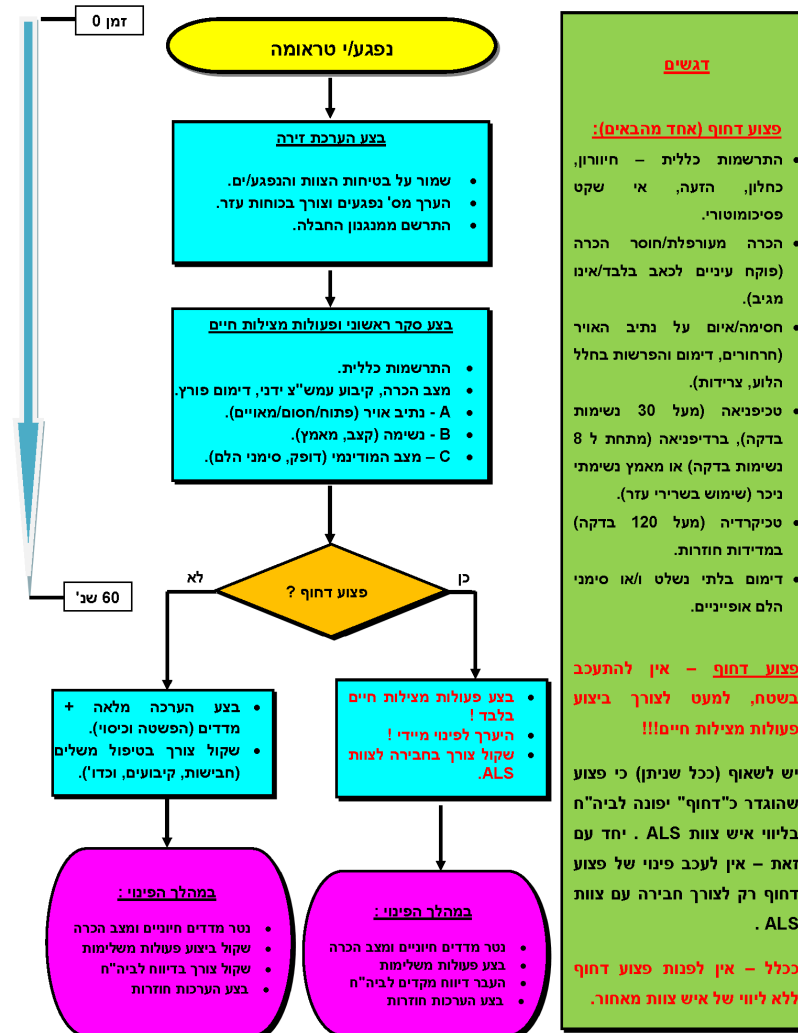
- פגיעות בטן כוללות קושי בזיהוי בעקבות היעדר סימנים קליניים בשלבים הראשונים ולכן חשוב להתרשם מהקינמטיקה
- הבטן עשויה להכיל כמות משמעותית של דם (במבוגרים מעל ליטר וחצי ללא סימני נפיחות)
- בשום אופן אין להוציא חפצים אשר נעוצים בגוף הנפגע!
- במצב בו יש יציאה של איבר מהבטן **אין** לנסות להחזיר את האיבר למקומו, יש לבצע חבישה סטרילית ורטובה (באמצעות סליין)

- תמיכה ב- ABC עפ"י סכמת ה- PHTLS
- מתן חמצן במסכה ו/או הנשמה מסייעת במידת הצורך
- חבישת הפצע (אוטמת/ רטובה) וקיבוע חפצים תקועים אם קיימים
- ניטור חוזר של מצב הנשימה, מצב המודינמי ומצב ההכרה
- מתן נוזלים במהלך הפינוי ומבלי לעכב את הפינוי
- פינוי דחוף לבית החולים/ חבירה לאט"ן/ מסוק

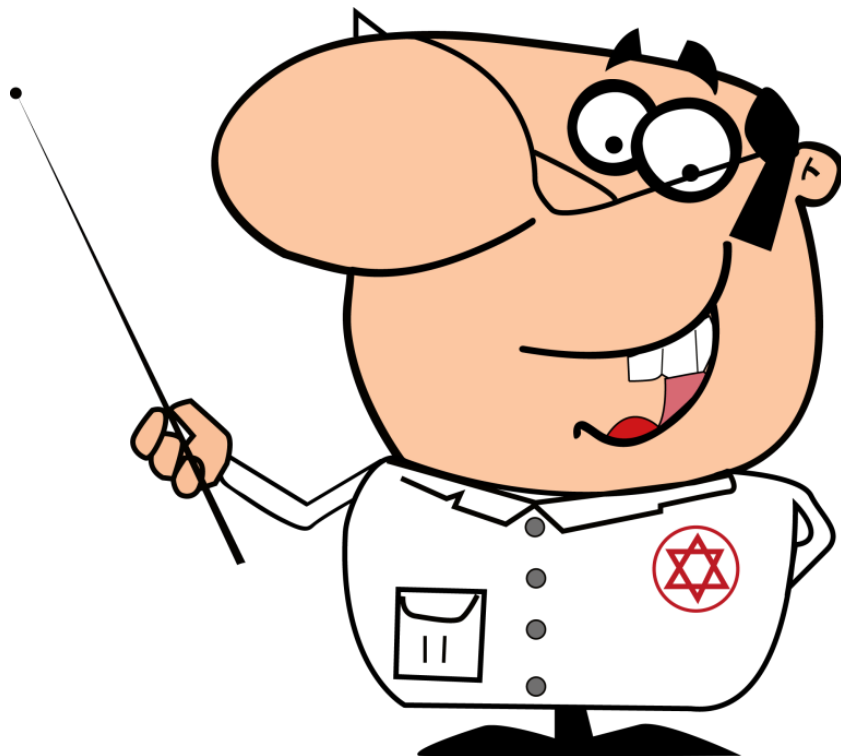
הטיפול בנפגע טראומה - כללי

זה עניין של חיים

שאלות?

זה עניין של חיים